

KAMU TERCİHİ PERSPEKTİFİNDEN “HOUSE OF CARDS”IN İÇERİK ANALİZİ

Devrim ÖZKAN¹
Buğra KALKAN²

Öz

Modern politikanın yapısal inşa süreci, iletişim sistemlerinin gelişimiyle birlikte gerçekleşir. Modernlik, toplumu meydana getiren tüm faktör ve öznelerin karşılıklı iletişim ve etkileşimini sağlayan mekanizmaların tesisi ile oluşturulur. Bunun için, kişi ve kurumlar arasında iletişimi temin edecek yeni medya araçları kullanılır. Bu nedenle medyada modern politikanın çok sayıda temsili ile karşılaşılır. Kişiler modern politikanın medyadaki çeşitli temsillerini değerlendirip kendi aralarında tartışarak sistemin işleyişine dair kanaat edinirler. Özellikle televizyon kanallarındaki politik drama dizileri politikaya dair kamusal tartışmaların canlanmasını sağlar. Son yıllarda, bu politik dramlardan en dikkat çeken “House of Cards”dır. “House of Cards” televizyon dizisinde modern politik sistemi temsil eden çok sayıda veri ile karşılaşmaktadır. Çalışmamızda “House of Cards” televizyon dizisi “kamu tercihi teorisi” çerçevesinde içerik analizi kullanılarak incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: House of Cards, Politik Drama, Televizyon Programı, Modern Politika, Kamu Tercihi Teorisi.

CONTENT ANALYSIS OF “HOUSE OF CARDS” FROM THE PERSPECTIVE OF PUBLIC CHOICE

Abstract

Structural construction process of the modern politics emerges with the development of the communication systems. Modernism is formed by the establishment of the mechanisms that enable the communication and interaction of all the factors and subjects that generate the society. Therefore, new media tools are used to provide the communication between individuals and institutions. So we encounter with many representations of the modern politics on the media. Individuals form their opinions about the operations of the system by analysing and discussing some of the representations of the modern politics between each other. Especially the political TV shows revive the public debates over politics. The most salient political TV show of the recent years is “House of Cards”. One can find many data that represents the modern political system in the TV show, “House of Cards”. The TV show, “House of Cards” is studied by using content analysis with in the frame of “public choice theory”.

Keywords: House of Cards, Political Drama, Television Program, Modern Politics, Public Choice Theory.

1 Yrd.Doç.Dr., İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, SBBF, Medya ve İletişim Bölümü, devrim.ozkan@ikc.edu.tr.

2 Yrd.Doç.Dr., İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, bugra.kalkan@ikc.edu.tr.

Giriş

Modern politikanın dünyevileşmesiyle, politikanın ve bürokrasinin işleyişine yönelik “romantik” yaklaşımların yerini daha realist perspektifler almaya başlamıştır. Politika, politikacıların ve bürokratların yaptığı bir “iş” olarak kavranmaya başlandığında sosyal bilimciler de politik aktörlerin gerçekte nasıl motive olduklarını ve neler yaptıklarını politik değerlendirmelerinin merkezine koymaya başlamışlardır. Bu açıdan “değer” merkezli analizler, yerlerini rasyonalist ve/ya da davranışçı araştırmalara bırakmaya başlamıştır. Machiavelli ile başlatılıp, sözleşmecî teorisyenlerle devam ettirilebilecek bu politik gelenek, politikaya ilişkin normatif önermelerin kişisel çıkarıdan bağımsız bir şekilde tanımlanmasını sona erdirmiş ve politikanın çatışma çözümleyici çerçeve değerlerine daha fazla vurgu yapmaya başlamıştır. Politik normatif değer tartışması büyük ölçüde bu sınırlı alanda vuku bulmuştur (Pennington, 2012).

Bu geleneğin çağdaş versiyonu şüphesiz “kamu tercihi teorisidir”. Sosyal olguların bireylerin rasyonel tercihlerde buldukları aksiyomuna dayanarak açıklanabileceğini iddia eden “rasyonel tercih” teorisinin bir alt dalı olan “kamusal tercih” politik davranışı, romantize edilmiş tüm politik normatif önermelerden kurtararak analiz etmeyi teklif etmektedir. Ekonomik metodolojik araçlar kullanılarak devlet faaliyetlerini inceleyen kamu tercihi, bir yandan bürokrat ve politikacı tiplerini kişisel çıkar peşindeki rasyonel aktörler olarak yeniden tanımlarken, diğer yandan da politik ilişkileri ekonomik düşüncenin konusu haline getirmektedir (Tullock, 2002; Buttler, 2012).

Kamu tercihi teorisyenleri, bürokratları/politikacıları kamusal iyinin peşindeki kamusal “hizmetliler” olarak değil de, kamusal örgütleri kendi çıkar ve hedeflerini gerçekleştirmek için kullanan fayda maksimize ediciler olarak görür. Bu durumda politik kurumların ve ilişkilerin normatif amaçlar bağlamında değil, çıkarları çatışan bireylerin ve grupların etkileşim alanı olarak görmek gerekmektedir. Dolayısıyla ahlaki önermelerden çok bireysel amaçların politikayı ve dolaylı olarak ekonomiyi nasıl şekillendirdiğini incelemek gerekmektedir (Mueller 1997, 2003). Bu nedenle, politika tıpkı piyasa gibi rekabetin yoğun bir biçimde yaşandığı bir sahaya dönüşür. Bu olgu modern politikanın başlıca niteliklerinden biridir. Bu bağlamda politik olanın da ticari olan gibi bir tür mübadele sürecini içerdiği iddiası modern temsili demokrasinin sorularına yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Kamu tercihi, politik aktörlerin tercihlerinin sadece siyasal kurumlara içsel olan değerlerle şekillendirilmediğini, fakat bu süreçlere dışsal olan bireysel tercih skalası tarafından önemli ölçüde etkilendiğini iddia eder (Marciano, 2008, s. 51). Bu bakış açısı şüphesiz demokratik politik kurumlara olan yaklaşımın bireysel çıkar ve çatışmalar etrafında yeniden değerlendirilmesini talep eder.

Politika rasyonel bireylerin çıkar maksimizasyonu için çalıştıkları bir diğer faaliyet alanı olarak görülünce, politik sistemi şekillendiren en önemli unsurlardan biri de “ekonomik rant” kavramı etrafında açıklanmaya çalışılmaktadır (Krueger, 1974). Ekonomik rant teknik olarak, üretimin belirli bir unsurunu üretim faaliyeti içinde tutmak için fazladan ödemek zorunda kalınan miktardır. Bu anlamda piyasaların eksik rekabete maruz kaldığı her yerde ekonomik rantın varlığından söz etmek mümkündür. Modern devletlerin ulusal ekonomilerin faaliyetlerine çeşitli vasıtalarla ciddi ölçüde müdahale ettiği düşünülürse, kamusal örgütlerin ekonomik rant yaratma potansiyelleri de açığa çıkartılmış olur. İhaleler,

doğrudan alımlar, kredi yardımları, finansal ya da sektörel regülasyonlar gibi kamu otoritelerinin ekonomik kararları, siyasetçilerin ve bürokratların, toplumda “kazananlar” ve “kaybedenler” üzerinde önemli etkilerinin olmasına sebebiyet vermektedir.

Bu büyük etki alanı çıkar gruplarının politika yapım süreçlerine müdahale ederek, kendi faydalarına olan siyasi kararların alınması için çaba harcamalarına neden olmaktadır. ABD’de ise çıkar grubu faaliyetleri yasal bir şekilde düzenlenerek tanındığından, hangi çıkar grubunun hangi siyasi karar için ne kadar uğraştığı ya da ne kadar para harcadığını takip etmek de mümkündür (Butler, 2012, s. 60). Ama çıkar grubu faaliyetlerini yasal olarak reddeden ülkelerin de, bu faaliyetlerden kurtulamadıkları iddia edilebilir.

Çıkar grubu faaliyetleri dışında, siyasetçilerin kendi bölgelerinden yeniden seçilebilmek için gereksiz kamusal yatırımları teşvik ettikleri belirtilmelidir. Amerikalıların “pork barrel” dedikleri bu uygulamada, siyasetçilerin kendi bölgelerine kamusal yatırım çekebilmek için birbirleri ile oy pazarlığına girdikleri görülmektedir. Yani farklı yasa tasarılarının geçebilmesi için temsilciler ya da senatörler birbirleri için stratejik oy kullanmaktadırlar. Böylece kendi faydalarını yükseltirken, genel çıkarlardan uzaklaşmış olmaktadır. Bu faaliyetin adına da “logrolling”, yani “birbirine arka çıkma” denmektedir (Butler, 2012, ss. 66-72).

Bu kavramlar etrafında temsili demokrasiler incelendiğinde, siyasi aktörlerin yüksek idealer uğruna değil de kendi kişisel ya da grupsal çıkarları için çalıştıkları görülmektedir. Çıkar çatışmasının çok olması ise tarafları stratejik davranmaya itmektedir. Stratejik davranış, bir kişinin kendi tercihini doğrudan belli etmeden, karşı tarafın davranışına göre eylemde bulunmasını açıklamak için kullanılmaktadır (Dixit & Nalebuff, 1993). Bu anlamda modern siyaset pek çok açıdan tarafların ilkesel bir duruş göstererek sonuçlardan bağımsız bir şekilde siyaset yapmasını neredeyse imkânsız kılarak, ilkelerden ziyade hedeflere yönelik stratejik davranışları desteklemektedir.

Bahsi geçen akademik eğilimin bir yansımasını televizyon dizilerinde bulmak mümkündür. Özellikle ABD ve İngiltere’de yayınlanan pek çok politik drama, modern politikanın romantizmden arındırılmış hallerini resmetmekte bir hayli mahirdir. Zaten, medya çeşitli problem ve temaları gündeme getirip, tartışılmasını sağlayarak ortak kanaatlerin oluşum sürecinde etkin rol oynar. Medya, politik dramalar aracılığıyla politik problemlerin, uygulamaların ve gerçekliklerin kamusal tartışmaya açılmasını sağlar. Kişilerin politik dramalara yönelik artan ilgileri, merkezileşmiş politik yapının etkisine açık olan özel alanlarını nasıl tesis edeceklerine dair kaygılı olmalarından kaynaklanır. Sosyal bilimler açısından da, birer kültürel gösterge olan politik dramalar analiz edilerek, medya araçları ile sunulan tema ve mesajların ortaya çıkarılabileceği gibi, bu analizler sayesinde topluma dair veriler elde etmek de mümkündür. Zira izleyicilerin ilgilerinin, hangi sebeplerden dolayı belirli eserlere odaklandığı sorusu vasıtasıyla ulaşılabilecek veriler, medya ve kültür ürünlerinin toplumsal analizleri için kullanışlıdır.

Beau Willimon, Michael Dobbs’un romanını başarılı bir biçimde Amerikan politik sistemine uyarlamasıyla meydana gelen “House of Cards”, kısa zamanda “Netflix” yayın kuruluşu sayesinde, hem internet, hem de televizyon vasıtasıyla geniş bir izleyici kitlesine ulaşmıştır. Karakter oyunculuğuyla dizide ön plana çıkan Kevin Spacey, modern politikacının iç dünyasını seyirciye yansıtmakta oldukça başarılı bulunmuştur. Dijital televizyonculuk ile bir-

likte tüm evlere ulaşan video verilerinin miktarında devasa bir artış yaşanmıştır (Hanjalic, 2004, s. 2). “House of Cards” televizyon dizisi internet ile televizyonun birbirlerine entegre olmaya başladıkları bir süreçte, yayıncılığın etki sahasının giderek genişlemekte olduğunu göstermektedir. Sadece ABD’nde değil, fakat tüm dünyada politika ve ahlaka dair çok sayıda tartışmanın meydana gelmesine yol açarak, kamuda çeşitli politik problemlere dair farkındalık oluşmasına katkı sağlayan “House of Cards”, modern politikanın yapısal problemlerini gündeme taşımıştır.

Dizinin orijinalliğine rağmen, dizi üzerine akademik anlamda kapsamlı bir söylem analizinin henüz yapılmadığı görülmektedir. Keller’ın (2015) *House of Cards*’ı Shakespeareci drama geleneği ile karşılaştıran çalışması dışında, dizi, akademik ilginin dışında kalmıştır. Buna karşın dizinin akademik çalışmalara konu olabilecek iki önemli yönü bulunmaktadır. Birincisi, modern iletişim araçlarının politik kültür oluşturma süreçlerinin merkezinde yer alması hatırlandığında, söz konusu dizinin politik kurumlara olan güvensizliğin boyutlarını ortaya koyması önemlidir. İkinci olarak, bu eleştirinin yine modern politik geleneğin rasyonalist yöntemlerinden en gözdesi arasında olan kamu tercihi teorisi kapsamında yapılması, modern politik teorinin kendini eleştirme yeteneğini de ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada, “House of Cards”, televizyon dizisinde öne çıkan diyaloglar “içerik analizi yöntemi” ile analiz edilerek, dizideki kahramanların politik düşünceleri, insan kavrayışları, yaşam gayeleri ve ahlaki duruşlarının neler olduğu tespit edilmektedir. “House of Cards”, televizyon dizisindeki diyaloglar, kamu tercihi teorisinin modern politikayı kavrayışından hareket edilerek, içerik analizi kullanılarak analiz edilecektir. Böylece politik sosyalleşme mekanizmaları arasında önemli bir yeri olan dizilerin fonksiyonları *House of Cards* bağlamında incelenecektir.

1. Araştırmanın Özellikleri

1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Modern politika, demokratikleşme süreçlerinin aktif bir biçimde gerçekleşmesine neden olduğundan toplumun kitlesel nitelikli bir biçimde oluşmasına neden olan etkilere sahiptir. Aynı zamanda politik ve ekonomik merkezleşmeye neden olan uygulamaları içeren modernleşme süreçleri kültürel merkezleşmeye de yol açmaktadır. Modernliğin toplumu meydana getiren her türlü kişi ve faktörün etkileşimini zorunlu hale getirmesi, iletişim sistemlerinin teknolojik gelişimini sağlayan toplumsal ihtiyaçların oluşmasına neden olmaktadır. Modernlik koşullarında, toplumdaki tüm kişiler gelişen iletişim ve etkileşim dizgilerinden dolayı, diğerlerinin eylemlerinin etkilerine açık hale geldiklerinden, harici tüm gelişmelere dair enformasyon talebinde bulunur. Bu nedenle medyada sunulan eserler gerek toplum gerekse medyaya dair çok sayıda veri içerir. Zira toplumsal etkileşim medya aracılığı ile gerçekleştirilir. Bu koşullarda medyadaki eserlerin analizi ile çeşitli kültürel ve politik problemlerin analiz edilmesi mümkündür.

“House of Cards” televizyon dizisi İngiltere kökenlidir. Ancak modern politikaya dair yapısal nitelikleri ortaya koyduğundan ABD’nin politik sistemine başarılı bir biçimde uyarlanmıştır. Modern politika politik aktörlerin kendi aralarında gerçekleşen etkileşim süreçlerinin yanı sıra, seçmen, sınır ve guruplar ile etkileşimlerini de içeren dinamik bir süreçtir. Modern politikanın “kişilerarası”nda (interpersonal) dinamik iletişim ve etkileşim süreçleri

ile biçimlenmesi başlıca karakteristik özelliğidir. Politika refahın paylaşımının gerçekleştiği sahalardan biri olduğundan, güç odakları arasındaki rekabetin şiddetlendiği bir sahadır. “House of Cards” televizyon dizisinde politik aktörler arasındaki güç paylaşımının nasıl gerçekleştiğine ve çıkar gruplarının politikaya etkilerine dair çok sayıda veri mevcuttur. Bu nedenle modern politik sistemin medyadaki yansımaları aracılığı ile incelenbilmesi için önemli miktarda veri içermektedir. “House of Cards” televizyon dizisi incelenerek modern dünya sisteminin politik kültür ve sisteminde kişilerarası eşgüdümün, rekabetin ve etkileşimin hangi temel kavramlar çerçevesinde kavranabileceği ortaya çıkarılabilir. Bu sayede, modern politikanın medyadaki yansımaları ile analiz edilebileceği ispat edilmiş olur. Bu araştırmayla, modern politik kültür ve sistemin medyadaki göstergeler vasıtasıyla kavranabileceğinin “House of Cards” televizyon dizisindeki diyalogların içerik analizi ile ispat etmek amaçlanmaktadır. Ayrıca modern politik kültür ve sistemi tanımlayan başlıca kavramlar ortaya çıkarılarak, modernliğe ve politik sosyalleşmeye dair nitelikli bir kavrayış elde etmek son derece önemlidir.

1.2. Araştırmanın Sınırlılıkları

Televizyon dizileri topluma ve medyaya dair önemli veriler sunmaktadır. Çalışmamızda “House of Cards” dizisindeki verilerden hareketle modern politik kültür ve sistemin yapısal nitelikleri analiz edilmektedir. Bu anlamda çalışmamızın sınırlılığı ABD’de yayımlanan bir televizyon dizisinden hareketle, tüm yeryüzünde çeşitli politik ve kültürel uygulamaları olan modern politik kültür ve sistemin analiz edilmeye çalışılmasıdır. Yasal, kültürel ve ekonomik arka planı son derece geniş bir sahaya yayılan modern politikaya dair kapsamlı bir kavrayış elde etmek için, “House of Cards” dizisindeki diyaloglar ile sınırlandırılmış bir araştırma evreninin kullanılması dikkat edilmesi gereken bir sınırlılıktır. Bununla birlikte modernlik, ekonomideki finansal ve sınai (manufactural) belirleyiciliği ile belirli bir merkezin egemenliğinin tesis edilmesine neden olan politik neticelere yol açmaktadır. Bu sayede meydana gelen ekonomik ve politik merkezileşme, modernliğin kültürel olarak da yerkürenin tüm sahalarına yayılmasına neden olmuştur. Küreselleşme olarak nitelenen olgu, farklılıkların bir merkezin etrafında birbirlerine benzeşerek bir potada erimelerine neden olmaktadır. Ayrıca demokrasinin de hakim politik paradigma olduğu unutulmamalıdır. Bu nedenle modern politik sistemin neticelerine dair araştırmalar neticesinde ulaşılan sonuçların genelleştirilmeleri bilimsel meşruluğa sahiptir.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Modernlik koşullarında, kamusal alandaki “bilgi” (knowledge) ve “enformasyon”un (information) dolaşımı ve hızı artmıştır. Bu da sosyal bilimler için önemli bir veri kaynağının meydana gelmesine neden olmuştur. Toplumu dair çok sayıda verinin oluşması, bunların nasıl bir biçimde analiz edileceğine dair çeşitli metotların gelişmesine öncülük eder. Belirli faktörlerin toplumu nasıl etkilediklerinin yanı sıra, toplumun nitelikleri hakkında da oluşan çok sayıda verinin derlenerek analiz edilmesi modern iletişim ortamlarında çeşitli güçlükler barındırır. Zira elde edilecek verilerin temsil niteliği araştırmaların neticelerinin doğruluğunu etkiler. Kamuoyu araştırmaları, mülakatlar ve anketler, sosyoloji başta olmak üzere, tüm sosyal bilimlerin başlıca veri toplama yöntemleridir. Ancak iletişim bilimleri, tüm bunların

yanı sıra, medyadaki eserlerin içerikleri ve söylemlerinden hareketle hem eserler, hem de onu takip eden izleyicilere dair analizlerde bulunur. Medyada sunulan eserlerin meydana gelmesini sağlayan sosyal ve tarihsel “enfrastrüktür”ün (infrastructure) analizi iletişim bilimleri için önemlidir. Bu sayede medyadaki eserlerden hareketle toplumsal kültür, politik sistem, toplumsal problemler ve ortak bilinç analiz edilebilir.

Özellikle gazetede ki metinlerin analizinde sıklıkla kullanılan içerik analizi, hangi kelime ve kalıpların nasıl ve ne sıklıkta kullanıldıklarının analiz edilmesiyle, medya ve izleyicilerine dair önemli verilerin elde edilmesini sağlamaktadır. Günümüzde medya tek yönlü etkiye sahip olan bir araç değildir. Fakat aynı zamanda medyadaki eserler izleyicilerin ilgi, beğeni ve eleştirileriyle sürekli yeniden biçimlendirilmektedir. Özellikle televizyon dizilerinin yapımı belirli bir döneme yayıldığından izleyicilerden gelen eleştiriler eserin biçimleniş sürecini etkilemektedir. Bu nedenle medya ile toplumun karşılıklı etkileşimde olduğu sürecin analizi, hem medya, hem de topluma dair veriler elde edilmesini sağlamaktadır. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki televizyon ekranlarındaki hareketli görüntüler bireylerin “duygusal karşılıklar”ının (affective responses) biçimlenişinde etkilidir (Hanjalic, 2004: 152). Bireylerin duygusal karşılıklarını dahi etkileyen televizyon, tüm algılama tarzlarının biçimlenişini etkilediğinden, toplumsal etkileşim süreçlerinin her aşamasında önemli bir faktördür.

İçerik analizinde araştırma ünitesi olarak kelime, cümle, paragraf, makale, televizyon programları veya diğer içerik elementleri seçilebilmektedir (Riffe, Lacy, & Fico, 2008, s. 69). Medya, analiz edilmesi gereken çok sayıda verinin dolaşımında olmasına neden olmaktadır. Gazete, facebook, web siteleri ve dizi film diyaloglarının analiz edilmesiyle toplumsal iletişim ve etkileşimin yapısına dair veriler elde etmenin yanı sıra, toplumun kültürel ve politik yapısının niteliklerine dair kavrayış geliştirmeyi temin etmektedir. Modern dünya sistemi dünyadaki tüm faktör ve aktörleri birbirleri ile etkileşime zorladığından, verilerin dolaşımında meydana gelen artış, toplumsal problemlere dair kavrayışların geliştirilmesini sağlayan verilerin nasıl derlendiğinde anlamlı olacaklarının önemli bir problem haline gelmesine neden olmuştur. Hangi berilerin nasıl bir biçimde seçilerek sınıflandırılması gerektiğine dair etkili arşivleme teknikleri geliştirilmiştir (Winter, 1992, s. 122).

Medya metinlerinin analizi, araştırma evreninin sınırlarının belirlenmesinde kolaylık sağlamaktadır. Sistematik bir biçimde toplanarak sınıflandırılmış verilerin analizine dayanan içerik analizi niceliksel veya niteliksel bir biçimde gerçekleştirilebilmektedir. Niceliksel ve niteliksel içerik analizi kimi zaman birbirinin karşıtı yöntemlermiş gibi değerlendirilmektedir. Ancak niceliksel ve niteliksel içerik analizi birbiriyle ilişkili ve birlikte de kullanılabilir yöntemlerdir (Krippendorff, 2004: 87). Kimi zaman niceliksel analiz ampirik analiz olarak adlandırılmaktadır. Ancak, hem niceliksel hem de niteliksel analiz ampirik analiz olarak adlandırılabilirdiğinden niceliksel analizin ampirik analiz olarak adlandırılması doğru değildir (Neuendorf, 2002, s. 14). Niceliksel analiz, verilerin analiz sürecinin istatistiksel prosedürler vasıtasıyla gerçekleştirilmesidir (Riffe, Lacy, & Fico, 2008, s. 177). Metinlerin kültürel ve politik anlamlarının sosyal ve tarihsel analizine dayanan niteliksel analiz, metinlerin nasıl yapılandığına odaklanır. Örneğin, silahlı çatışmalara dair bir haberde, çatışan taraflardan birinin “gerilla” ya da “terörist” kelimesi ile nitelendirilmesi, haberin içeriğine dair önemli bir veridir. Ayrıca metinde belirli kavramların ne sıklıkta tekrarlandıklarının

tespitine dayanan niceliksel içerik analizi ile de medyada sunulan eserler analiz edilebilmektedir. Araştırma için hangi metodun seçileceği araştırma nesnesinin ve problemin niteliğine göre değişir.

İnsanlar, medya vasıtasıyla sunulan verileri pasif bir biçimde edinmezler. Diğer öznelerin medya aracılığı ile sunulan mesaj ve söylemlere dair düşüncelerini değerlendirirler. Diğer özneler ile tartışmak kişinin medyada sunulan kanaatleri değerlendirme sürecini etkiler. Bu neden ile medya ile izleyiciler arasında karşılıklı etkileşim dinamik bir biçimde gerçekleşir. Bununla birlikte içerik analizi ile elde edilen verilerin sadece izleyici ve medya arasındaki etkileşim ile sınırlı kalınarak değerlendirilmesi yeterli değildir. Zira tüm kültür ürünleri gibi medya aracılığı ile sunulan belgesel, sinema ve televizyon dizileri toplumun kültürel, tarihsel ve politik deneyim dünyasında biçimlenir. Medya mesajlarının etkilerinin maksimum ya da minimum seviyelerde gerçekleşmesi, diğer enformasyon kaynaklarının içeriklerine ve bireylerin bu kaynaklardan ne düzeyde faydalandıklarına bağlıdır (Fan, 1988, s. 133). Bu nedenle eserin oluştuğu kültürel, tarihsel ve politik “enfrastrüktür”ün analizi ile içerik analizi eşgüdümlü bir biçimde gerçekleştirilmelidir. Bunun için medyadaki metinlerin tekabül ettikleri kavramların tespiti gereklidir. Cümlelerdeki anlamın tekabül ettiği “işlevsellik”, “adalet”, “doğruluk”, “güven”, “kaygı”, “cesaret” ve “faydacılık” gibi kavramların tespiti ile birlikte toplumsal kültürel ve politik yapının değerlendirilmesi verilere dair nitelikli bir kavrayışın teminini sağlar.

Bu çerçevede incelediğimiz “House of Cards” televizyon dizisi modern politik kültür ve sistemin analizi için önemli veriler sunmaktadır. Modern politikanın temel yapı taşlarını oluşturan tarihsel ve düşünsel sürecin dikkate alınmasıyla gerçekleştirilen içerik analizi ile “House of Cards”daki diyaloglar aracılığıyla sunulan dünya görüşünün kavranması olanaklıdır. Her ne kadar, “House of Cards” ABD’deki politik sistem ile sınırlı olsa da, modernliğin kendisini modern dünya sistemi biçiminde yapılandırılıyor olması tümevarım yönteminin kullanılmasına bilimsel meşruluk sağlamaktadır.

2. Elde Edilen Bulgular

2.1. “House of Cards”ın Anlatım Süreci

“House of Cards” televizyon dizisinin birinci sezonu 1 Şubat 2013’te, ikinci sezonu ise 14 Şubat 2014 yıllarında piyasaya sürülmüştür. Netflix Şubat 2015’te üçüncü sezonunun yayımlanacağını duyurmuştur. “House of Cards” televizyon dizisinin toplam yirmi altı bölümü her biri on üçer bölüm olan birinci ve ikinci sezonlardan oluşmaktadır. Hikâyenin baş kahramanı Francis Underwood’un (Kevin Spacey) ikinci sezonun son bölümünde ABD Başkanı olmasıyla neticelenen dizi, bu süreçte yaşanan iktidar mücadelelerinin yanı sıra iktidar mücadeleleriyle ilişkili özel hayat ve politik kararları da içeren kompleks politik ilişkileri tasvir etmektedir.

“House of Cards” televizyon dizisinin anlatımı politik çatışmanın ilerleyen süreçte şiddetleneceğine dair önemli göstergeler ile başlar. Dizinin birinci bölümü, Underwood’un seçim sürecinde önemli rol oynadığı yeni Başkan Garrett Walker’ın (Michael Gill) düzenlediği davete katılımıyla başlar. Underwood davete katılan politik aktörlerin rekabet halinde olduğunu seyirciye anlatır. Kendisine “Secretary of State” (Dışişleri Bakanı) olarak atanaçağı sözü verildiğinden seçim sonuçlarından son derece mutludur. Ancak, “Chief of Staff”

olarak atanan Linda Vasquez (Sakina Jaffrey), Underwood'a senatoda ihtiyaç duyduklarını ve "Secretary of State" olarak senatör Michael Kern'in (Kevin Kilner) atanmasına karar verildiğini bildirir. Underwood ummadığı bir ikilem ile karşı karşıyadır. Underwood, ya yeni seçilmiş Başkan ile çatışacak, ya da durumu kabullenmek zorunda kalacaktır. Kararın değiştirilmesine olanak olmadığını anladığında, hemen taktik değiştirir. Underwood, yaşadığı psikolojik gerilime rağmen, Vasquez'e Senatoda göreve devam edeceğini bildirerek, arzu ettiği konumu elde edebilmek için gücünün etki alanını genişletmeye koyulur (Willimon & Fincher, 2013a).

Birinci sezonun ikinci bölümünden sonra dizinin anlatımının biçimleneceği "altyapı" oluşmaya başlar. Herkesin "Secretary of State" olarak atanacağını beklemesine rağmen atanmayan Underwood'un gücü sarsılmıştır. Bu nedenle Underwood'un tüm politik ilişkilerini yeniden biçimlendirmesi gerekir. Bu arada gazeteci Zoe Barnes'a (Kate Mara) haber sızdırarak politik gelişmelere yön vermeye başlar. Öncelikle yeni Donald Blythe'in (Reed Birney) hazırlamakta olduğu "eğitim bütçesi"ni basına sızdırarak Blythe'in görevden elçektirilmesini sağlar (Willimon & Fincher, 2013a). Vasquez "eğitim bütçesi"ni hazırlama görevini Underwood'a teklif eder (Willimon & Fincher, 2013b). Bu sayede "eğitim reformu"nu başarılı bir biçimde hazırlama olanağı elde eden Underwood, yeniden Başkan'ın gözüne girmeyi başarır (Willimon, Barnow & McDougall, 2013). Ayrıca kendisinin yerine "Secretary of State" olarak atanan Kern'i, otuz beş yıl editörlüğünü yaptığı bir dergide İsraili yerleşimciler için bir yazar tarafından kullanılan "yasadışı" ifadesini Barnes'ın yardımıyla gündeme taşıyarak rakibini zor durumda bırakır (Willimon & Fincher, 2013b). Planının birinci aşamasını tamamlayan Underwood, diğer yandan asıl amacını gerçekleştirebilmek için hazırlıklar yapmaktadır. "Secretary of State" olarak atanamamasının asıl nedeninin, birlikte çalıştığı diğer politikacıları hafife alması olduğunu düşünen Underwood, amacına ulaşmak için çok daha dikkatli ve planlı hareket eder. Underwood'un planı birkaç aşamadan oluşmaktadır. Öncelikle Temsilci (Representative) Peter Russo'yu (Corey Stoll) Pennsylvania Valiliği'ne (Governor) aday olması için ikna eder (Forman & Schumacher, 2013). Russo genç ve tecrübesiz olmanın yanı sıra, alkol problemi olan, eşinden ayrılmış iki çocuk sahibi bir Temsilcidir. Bu nedenlerden dolayı, Russo'nun valilik için uygun bir aday olmadığı düşünülmektedir. Vice President Jim Matthews (Dan Ziskie) Underwood'a kendi eyaleti olan Pennsylvania Valiliği'ne aday gösterilirken niçin kendisine danışılmadığını sorar. Matthews Beyaz Saray'da yeteri kadar etkin olamamaktan ve Başkan'ın tavırlarından rahatsızdır (Willimon, Barnow & McDougall, 2013). Underwood'un amacı Russo'yu seçimlerden önce başarısızlığa uğratarak Matthews'ın Pennsylvania Valiliği'ne aday olmasını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesi son derece zordur. Zira bir kişinin "Vice President"lık makamını terk ederek bir eyaletin valiliğine aday olması mümkün görünmemektedir. Ancak amacına ulaşmak için Russo'yu öldürecek kadar kararlı olan Underwood, tüm koşulları amacına uygun şekilde hazırlayarak Matthews'ı ikna edecektir. Bunun için Underwood'un en yakın adamı Doug Stamper (Michael Kelly) seçim kampanyasını devam ettiren Russo'ya tuzak kurar. Russo'nun, bir radyo kanalıyla canlı röportaj yapmadan bir gece önce Rachel Posner (Rachel Brosnahan) adlı bayanla buluşması sağlayarak, alkollü bir biçimde röportaj vermesine yol açarlar. Bu sayede alkolik olduğu ifşa olan Russo'nun itibarı zedelenmesi vali olarak seçilmesini olanaksız hale getirir (Treem

& Franklin, 2013). Artık Underwood, Matthews'ı Pennsylvania Valiliği'ne aday olmaya ikna ederek, "Vice President"lık makamını kendisi için boşaltma olanağını elde etmiştir. Ancak Underwood'un gayelerini gerçekleştirmesini Russo'nun yol açtığı çeşitli sıkıntılardan engelleme ihtimali mevcuttur. Bu nedenle Underwood, Russo'yu intihar süsü vererek öldürmeyi planlar. Russo'yu alkollü olduğu için evine bırakan Underwood, garajda Russo içinde olduğu halde arabayı çalışır vaziyette bırakarak yanmasını sağlar. Bu sayede hem Russo'nun intihar ederek öldüğünün düşünülmesini temin eden Underwood, Matthews'ın Pennsylvania Valiliği'ne aday olmasına, tüm tarafları ikna eder (Huff, Barnow, Willimon, & Franklin, 2013).

Underwood, "Vice President"lık makamını elde edebilmesi için önce Matthews'ın Pennsylvania Valiliği seçimini kazanması, daha sonra da başkanın ikna edilmesi gerekmektedir. Bunun için Vasquez ile eşgüdümlü bir biçimde çalışırlar. Ancak Başkan'ın da yakın çalışma arkadaşlarının kimler olacağını seçerken kullandığı kendi yöntemleri mevcuttur. Önemli kararlar verirken eski dostu Raymond Tusk'a (Gerald McRaney) danışan Başkan, Underwood'a Tusk'u "Vice President"lık makamına getirmeyi düşündüğünü bildirir. Tusk bu makam için istekli olmadığından Underwood, Tusk'u ikna etmek için gönderilir. Aslında Başkan, Underwood'u Tusk'a göndererek, Tusk'un Underwood "Vice President" atanması hakkında karar vermesini sağlamayı amaçlamaktadır (Gionfriddo, Willimon & Coulter, 2013). Ancak nükleer enerji sektöründe faaliyet gösteren bir iş adamı olan Tusk'un da kendi çıkar hesapları bulunmaktadır. Nükleer santrallerinde kullanmak için yüzde 95'i Çin'in kontrolünde olan "Samarium-149" elementine ihtiyaç duyan Tusk, kurdaki dalgalanmalardan ve gümrük tarifelerinden endişelidir. Gümrük tarifeleri konusunda senato yetkili olduğundan, Underwood'un desteğine ihtiyaç duyan Tusk, Underwood'an "Vice President" olarak atanmasına karşılık, kendisi için Senato'daki nüfuzunu kullanmasını ister, Uzun pazarlıklardan sonra Tusk ve Underwood eşit iki taraf olarak kalmak koşuluyla anlaşılırlar (Willimon & Coulter, 2013). Bu sayede "Vice President" olarak atanmayı başaran Underwood, planının ikinci aşaması olan, Bakanlık makamına bir adım daha yaklaşmış olur.

"House of Cards" dizisinin birinci sezonun ilk bölümünde "Vice President" olarak atanma sürecinin tamamlanmasını bekleyen Underwood, arkasında bırakmaya çalıştığı Russo cinayetiyle yeniden uğraşmak zorunda kalır. Barnes, Lucas Goodwin (Sebastian Arcelus) ve Janine Skorsky (Constance Zimmer) Russo'nun ölümü ile ilgili yoğun bir araştırma sürecine girerler. Onlar, Russo'nun intihar etmediğini düşünmektedir. Posner'e ulaşmayı başaran Barnes, Goodwin ve Skorsky, Russo'nun direksiyon koltuğunda oturmuyor olmasının olayın bir cinayet olma olasılığını arttırdığına inanırlar. Ellerinde bulguları bir araya getirdikçe Underwood'an şüphelenmeye başlarlar. Süreci Stamper vasıtasıyla takip eden Underwood, duruma müdahale etmeye karar verir. Daha önce kısa bir süre birliktelik yaşadığı Barnes'a profesyonel bir biçimde ilişkilerini yeniden düzenlemeyi teklif eden Underwood, tüm ikna çabalarına rağmen Barnes'ın zihnindeki şüpheleri ortadan kaldırmayı başaramaz. Barnes, Goodwin ve Skorsky'ın araştırmalarına devam etmeleri durumunda birinci derecede cinayet şüphelisi haline gelebileceğini öngören Underwood, son bir defa Barnes'ı ikna etmek için onunla metroda buluşur. Underwood, tüm ikna çabalarına rağmen Barnes'ın şüphelerini ortadan kaldıramayacağını anlar. Bu nedenle Underwood, Barnes'ı metro durağına

yaklaşmakta olan trenin altına atarak öldürür (Willimon & Franklin, 2014a). İkinci cina-yetini işleyen bir “Vice President” olarak politik çalışmalarına devam eden Underwood’un bundan sonraki hedefi Başkan olmaktır.

Underwood, tek bir oy almadan “Vice President” olabildiğine göre, demokrasinin gereğinden fazla abartıldığına inanmaktadır. Başkan olmak için mücadele etmesi gereken kişilerin eski müttefikleri olacağından da emindir. Tusk ticari faaliyetleri ile politik bağlantıları arasında mükemmel bir eşgüdüm kurarak etkinlik sahasını genişletmektedir. Tusk’ın Bakan ile dostluğu Underwood’un amaçlarına ulaşmasına engel oluşturabilecek potansiyele sahiptir. Zira Başkan olmak isteyen Underwood, Başkan’ı zayıflatmak zorundadır. Başkan ile çıkar ortaklıkları kurmuş önemli politik ve ticari aktörler ile mücadele etmek Underwood için kaçınılmazdır.

Çin ile ABD arasındaki ticari ve diplomatik ilişkilerin son derece iyi olması Tusk’un ticari faaliyetleri için önemlidir. Underwood, dışişleri bakanı Catherine Durant (Jayne Atkinson) ile eşgüdümlü çalışarak, önce Çin ile ABD arasında diplomatik kriz çıkmasını, daha sonra da Başkan’ın katı bir tutum takınmaya ikna ederek krizin devam etmesini sağlarlar. Bu sayede dostlukları eskiye dayanan Tusk ile Başkan’ın ilişkileri giderek gerginleşmeye başlar. Underwood, Tusk ile eşgüdümlü çalışıyormuş gibi davranmaktadır. Ancak Underwood, Tusk’u yanlış yönlendirerek Başkan ile çatışmaya girmesine neden olacak hamlelerde bulunmaya sevk eder. Bu sayede, güçlü bir ticari ve politik aktör Tusk’u, onunla ile doğrudan karşı karşıya gelmeden saf dışı bırakmayı amaçlamaktadır (Willimon & Franklin, 2014b). İktidar basamaklarında ilerledikçe mesafe almanın giderek zorlaştığının bilincinde olan Underwood, Senato’daki etkinliğini devam ettirmenin yanı sıra Beyaz Saray’da giderek belirleyici bir konum elde eder.

Tusk ve ortağı Xander Feng (Terry Chen), ABD ile Çin arasındaki ticari birlikteliğin arzu ettikleri gibi biçimlendirmek istemektedirler. Nükleer enerji lobisi ABD’nin Çin ile ilişkilerinde belirleyici olmak için elinden geleni yapmaktadır. Underwood kademeli bir biçimde Başkan ile Tusk’ın çatışmaya girmelerini sağlayarak, bir yandan Başkan’ı yalnızlaştırmaya, diğer yandan da Tusk’ı oyun dışı bırakmaya çalışır. Underwood, daha önce birbirlerinin çıkarlarını gözetmek üzere Tusk ile anlaşmış olsa da daha güçlü olduğu zaman antlaşma maddelerini tekrara düzenlemek gerektiğine dair pragmatist bir yaklaşım geliştirdiğinden, anlaşmayı ihlal eder. Underwood yapmış olduğu eski antlaşmalar ilerlemesine mani olmaya başladığından, eğer yeteri kadar güçlü olduğuna inanıyorsa, antlaşmaları ihlal etmeye meyillidir. Underwood, yaptığı antlaşmalardan arzu ettiği kazancı elde edemediğinde ya da muhatabıyla çıkarları çeliştiğinde, hemen antlaşmayı feshetmeyi prensip haline getirmiştir (Lin & Coles, 2014; Mankiewicz & Coles, 2014). Bu nedenle, çıkarlarının çeliştiği Tusk ile yaptığı antlaşmayı zamanı geldiğinde fesheden Underwood, Başkan ile Tusk’u eşgüdümlü hareket edemez hale getirmeyi de başarmıştır.

Feng ve Tusk politikacıları finanse etmek için Daniel Lanagin’ın (Gil Birmingham) kumarhanelerini kullanmaktadır. Daha önce uzun süre Demokratları finanse eden ikili, Başkan ile aralarının açılmasıyla birlikte Cumhuriyetçilere maddi destek sağlamaya başlarlar. Underwood, bu durumun Tusk’un Remy Danton’un (Mahershala Ali) lobicilik faaliyetleriyle kendisini yıpratma girişimlerine karşılık vermek için önemli bir koz olabileceğini düşünür. Underwood, konu ile ilgili araştırmalarda bulunan Ayla Sayyad’i (Mozhan Marnò) dolaylı

olarak bilgilendirerek, Başkan'ın Çinli iş adamlarından finansal destek aldığına dair bir skandalın patlak vermesini sağlar. Underwood skandalın Başkan'ın istifasıyla noktalanmasını umut etmektedir. Ancak gelişmelerin kendi başarısızlığı ile noktalanma ihtimalinin mevcut olduğunun da bilincindedir (Eason, Willimon, & Wright, 2014). Kamuoyunda Beyaz Saray'ın herhangi bir biçimde yabancı menşeli finansal kaynakları kullanımıyla bağlantılı olup olmadığına ve bu paraların dış politikaya dair kararları herhangi bir biçimde etkileyip etkilemediği tartışılmaya başlar. Sadece Çinlilerin para aklamak için Amerikan kumarhanelerini kullanıyor olmaları dahi yasadışı bir durumken, bu paraların ayrıca politik etkinliklerde kullanılması tam anlamıyla bir skandaldır. Bunda başlıca sorumluluğun Başkan'a ait olduğu ise kaçınılmaz bir realitedir (Mankiewicz, Willimon, & Coles, 2014). Konuyu incelemek üzere "özel savcı" (special prosecutor) olarak atanan Heather Dunbar'a (Elizabeth Marvel) tüm görüşme kayıtlarını vereceğini belirten Underwood, Başkan'ı da tüm görüşme kayıtlarını savcıya vermesi için dolaylı olarak yönlendirir. Underwood tüm görüşme kayıtlarını savcıya teslim ederek güvenilirlik kazanmak suretiyle skandalın kendisine zarar vermesine mani olmayı başarır. Ancak Başkanın tüm görüşme kayıtlarını inceleme olanağı elde eden savcılık Başkan'ın evlilik terapisi aldığını öğrenir. Bu sayede Başkan içinden çıkmanın zor olduğu bir diğer girdaba sürüklenir. Artık Başkan, Underwood'un ona tuzak kurarak, 2016 seçimleri için kendisine zemin hazırladığından kuşkulananmaya başlar. Başkan'ı herkesten ayırarak yalnızlaştıran Underwood, psikolojik tedavi almanın yanı sıra antidepressan ilaçları kullanan bir Başkan'ın kamuoyunda tüm otoritesinin sarsılacağına bilincindedir. Bir yandan Sayyad'a Başkan'ın masum olduğuna inandığının yanı sıra tanıdığı en ahlaklı ve vatansever kişi olduğuna dair beyanat veren Underwood, diğer yandan üç dönemdir kongre üyeliği yapmakta olan Jackie Sharp'ı (Molly Parker) Başkan'ı devirecek son hamleyi beraber yapmak için ikna etmeye çalışmaktadır (Willimon & Folley, 2014a).

Demokrat partinin kurtarılması ile Başkan'ın kurtarılması arasında bir tercih yapılması gerektiğinin farkında olan Sharp, Underwood ile Başkan'a karşı çalışmaya karar verir. Kongre ve Beyaz Saray'ın ikisinin birden Cumhuriyetçiler tarafından kontrol edilmesini istemeyen tüm Demokrat Senatörler Sharp'ı desteklemeye başlar. Başkan her taraftan saldırı altındadır. Son çare olarak Tusk ile anlaşıp itirafta bulunmasını sağlayarak kendini aklamaya çalışır. Başkan, Vasquez aracılığıyla Tusk'a itirafta bulunmasının karşılığı olarak "af" (pardon) önerir. Başkan'ın böyle bir hamlede bulunabileceğini öngören Underwood, Tusk ile görüşerek antlaşmaya çalışmasına rağmen, başarılı olamaz. Bunun üzerine Başkan'ın suçlandığı tüm iddiaları kendisinin işlediğini kabul ettiği bir mektup yazarak, aralarındaki güveni yeniden tesis etmeye çalışır. Artık Başkan'ın elinde tüm iddia edilen suçlardan Underwood'u sorumlu tutmasını sağlayacak bir kanıt bulunmaktadır. Gönderdiği mektup ile kendi geleceğini Başkan'ın ellerine teslim eden Underwood, Başkan'ın kararsız kalmasına neden olur. Başkan, Underwood'un samimiyetinden emin olmak için ondan, senatoda iddianameler ile ilgili oylamada kendisi için oy toplamasını ister. Underwood ile çalışmak ile Senato'daki seçimi kazanabileceğini öngören Başkan, Tusk'a daha önce önerdiği "af" teklifini geri çeker. Bunun üzerine Tusk kendisinden hiç beklenmedik bir biçimde Yargı Komitesi'nde Politik Eylem Komitesi'ne yabancı para ile yardımda bulunduğunu, bu durumdan Başkan'ın da haberdar olduğunu itiraf eder. Tusk'ın itirafı Başkan'ı istifaya götürecektir.

süreci başlatır. İstifa eden Başkanın yerine Underwood yemin ederek Başkanlık makamını devralır (Willimon & Folley, 2014b).

2.2. Söylenen Şeye İlişkin Kategoriler

2.2.1. İletişimin Konusu Ve Temalar: Çekişme, Rekabet Ve Çatışma

“Anlatı”ya (narrative) dayalı tüm eserlerde “abartı” (exaggeration) ögesi ile karşılaşılır. Bir eserde, her ne kadar “gerçeklik” olduğu gibi yansıtılmaya çalışılsa da, insani algılamanın seçiciliği belirli olgularının diğerlerine nazaran daha fazla ön plana çıkmasına neden olur. “House of Cards” televizyon dizisinde de, izleyici “gerçekliğin” seçilmiş temsilleri ile karşı karşıya kalır. Ancak bir eser kamuya sunulduğunda “gerçekliğin” bir parçası haline gelmeye başlar. Herhangi bir esere dair tartışma ve kanaatler ortak bilincin ve insani algılama tarzlarının yanı sıra çeşitli kurumsal ve öznel “yapılaşma” (structuration) tarzlarını etkiler. “House of Cards” televizyon dizisinde insanlar arasındaki politik çekişme, rekabet ve çatışmaları izleyicilerin ilgi ve dikkatlerini çekmek amacıyla sıklıkla kullanılmaktadır. Tüm karakterlerin kendi gayelerine ulaşmak için yoğun bir çaba içinde olmaları, birbirleriyle rekabet etmelerini ve çatışmalarını kaçınılmaz hale getirmektedir. Şüphesiz ki, çekişme, rekabet ve çatışma sadece politikanın değil, fakat yaşamın da bir parçasıdır. Gelgelelim “eşgüdüm” (coordination), harmoni ve “müşterek eylem” (cooperative action) de politikanın ve gündelik hayatın vazgeçilmez niteliklerindedir. Bu anlamda, “House of Cards” televizyon dizisinde modern politikacılar arasındaki ilişkilerin başlıca niteliği olarak çekişme, rekabet ve çatışmalara odaklanılmış olunması dikkat çekici bir olgudur. Bu durum “House of Cards” televizyon dizisindeki anlatımın politikacıların kendi öznel hedeflerine odaklanmış kişiler olmaları ön kabulüne dayalı olarak örülmesinden kaynaklanmaktadır. Dizinin ilk bölümünden itibaren politikada başarılı olmanın, her ne olursa olsun ulaşılmak istenen hedefi ya da makamı elde etmeye bağlı olduğu işlenmektedir. Bir kişinin hedeflere ulaşmasının gerekli olan eylemlerin yerine getirilmesiyle mümkün olduğu anlatımın genel niteliğini belirlemektedir. Dizinin ilk bölümünün birinci sekansında Underwood’un komşusunun köpeğine bir araba çarpar. Köpek ağır yaralıdır ve ölecektir. Underwood köpeğin öldürülmesi gerektiğini fark eder. Bunu yapmanın hoş olmamasına rağmen birileri tarafından yapılması gerektiğinin bilincindedir.

Underwood- İki tür acı vardır. Seni güçlendiren türde ya da sana faydası dokunmayan türde, yani sadece çile çektiren acı. Faydasız şeylere karşı hiç müsamahakâr değilim. Bunun gibi anlar birinin eylemde bulunmasını gerekli kılar. Nahoş ama zorunlu olan şeyi kim yapacak? Artık daha fazla acı yok (Willimon & Fincher, 2013a).

Underwood’un izleyiciye hitaben söyledikleri yaşamı nasıl algıladığının özetidir. Acıyı gerekli ve gereksiz olan olarak ikiye ayıran Underwood, gereksiz olarak nitelediği tüm şeylerin yaşamdan çıkarılması gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca belirli durumlarda yaşamın daha iyi hale getirilmesi için yapılması gereken hoş olmayan etkinlikleri yapabilecek kişilerin acının azalmasını sağlayacağını söylemektedir. Böylece Makyavelizmin başlıca iddiasını tekrarlamaktadır: Prens gerektiğinde, hukuksuz da olsa, her türlü eylemi gerçekleştirebilmelidir. Bu sayede politikacı veya Prens, suç işlemeyi göze alarak rakiplerini alt

edebilir. Aksi halde, yapması gerekenleri gerçekleştiremeyen politikacının, gereksiz acılar çekmesi kaçınılmazdır.

“House of Cards” televizyon dizisinin tüm bölümlerinde hedefine ulaşmasına diğerlerinin engel olması muhtemel politikacıların, çekişme, rekabet ve çatışmalarını gösteren çok sayıda diyalog mevcuttur. Bu diyaloglarda politikacılar birbirlerini aldatmak, yanlış yönlendirmek ve manipüle etmek için büyük bir çaba göstermektedir. Bu süreçte taraflar arasında kurulan çıkar ortaklıkları geçici niteliktedir. Taraflar birbirlerini gerektiğinde “şantaj” dahil olmak üzere her türlü metodu kullanmaktadır. Ayrıca politikada sadece politik aktörler değil, fakat politik karar alma mekanizmalarında etkin olmak suretiyle imkânlarını arttırmayı amaçlayan kişi ve kurumlarda aktif olarak yer almaktadır. Dizinin ikinci bölümünün ikinci sekansında Underwood ile Danton arasında geçen diyalog çatışma ve rekabetin boyutlarına dair önemli veriler sunmaktadır. Danton “SanCorp Industries” adına lobicilik yapmaktadır. “SanCorp Industries” doğalgaza yatırım yapmak istemektedir. “SanCorp Industries” Underwood’un çevresindekilere seçim çalışmalarında maddi yardım sağlamaktadır. Buna karşılık olarak Underwood, senatoda, doğalgaz piyasasında “SanCorp Industries”nin yolunu açacak politik kararların alınmasını sağlamaktadır.

Underwood- Onlara bu işi üstlendiğimi söyle.

Danton- Bundan daha fazlasına ihtiyacım var.

Underwood- Nihayete erdirmeden işlerin peşini bırakmadığının gayet iyi farkındasındır, Remy?

Danton- Bunlar sadece boş sözler, Frank. Dışişleri Bakanı, Arjantin, kıyı bankacılığı hesapları ...

Underwood- Problemi çözdüğüm zaman benimle konuşursun. Ben problemi çözmek için çalışırken, konuşarak benim vaktimi boşa harcama.

Danton- Milyarlarca dolar söz konusuysen, beni geri aramamazlık edemezsin ve ben de seni görmeden duramam.

Underwood- Uygundur. Tedbirli davrandığın/ihtimam gösterdiğin için teşekkür ederim.

Danton- Sekiz haneli rakamlar senin olacak ve D, C'yi üç katına çıkartacak. Senin isminin verileceği o kütüphaneni inşa etmek için altı milyon gidecek.

Underwood- Biliyorum.

Danton- Senin bir sonraki mücadele döngün için onlara paralarını heba ettirme.

Underwood- Demek istediğini anladım. Şerhini düştün. Kendini açıkça ifade ettin.

Danton- Öyle mi yaptım? Ben de öyle umuyorum (Willimon & Fincher, 2013b).

“SanCorp Industries”nin gelecek seçimlerde Underwood’u rakibi destekleyebileceğini söyleyerek şantajda bulunan Danton, “House of Cards” televizyon dizisindeki pek çok karakterin çatışmaları ve rekabet ettiklerinde sıklıkla kullandıkları metotları kullanmaktadır. Underwood’a seçim çalışmalarında kullanmak üzere çeşitli olanaklar temin ederken, aynı zamanda arzuları yerine getirilmediğinde Underwood’un rakiplerini destekleyeceğini belirttikten Danton’un tek gayesi hedefine ulaşmaktır. Buradaki politik ilişkide amaç toplumsal faydaya ulaşmaktan ziyade, kişisel çıkarların temin edilmesidir. İşadamları politikayı kendi amaçları için araçsallaştırırken, politik aktörler de ekonomi üzerindeki politik güçlerini kendi amaçlarını gerçekleştirmek için araçsallaştırmaktadır. Çıkar gruplarının politik karar alıcıları etkilemek için giriştikleri pek çok eylem dizinin geneli boyunca vurgulanan önemli bir husustur. Politikacılar çıkar grupları için çeşitli ekonomik rantlar yaratırken, çıkar grupları da politikacıların amaçları için kaynak oluşturmaktadır.

2.2.2. İletişimin Yönü: Realist Davranma Ve Düşüme

Herkesin ekonomik olanaklarını ve prestijini arttırmaya çalıştığı bir politik sahada duygusallık sadece bir araca indirgenebilir. Duyguların hedeflere ulaşılabilmesi için kullanılan bir araç haline gelmesi, diğerlerinden geride kalmanın kaygıyı arttırmasından kaynaklanır. Hata yapma ihtimalini olabildiğince düşürerek, kaygıyı minimuma indirmenin en etkili yollarından biri de realist davranmak ve düşünmektir. Aksi halde hata yapma ihtimali artacağından politikacının hedefine ulaşma olasılığı azalır. Modern kültür için öznenin her şeyin merkezinde olması, herkesin kendi amaç ve çıkarları için çaba sarf etmeye hakkı olduğunun kendiliğinden kabul edilmesine neden olur. Diğerlerinin öznel çıkarlarının peşinde koşan kişiler olarak kabul edilmesi, kişinin kendi eylemlerini hedefine ulaşmasını sağlayacak bir biçimde arzu ettiği gibi seçmesine neden olur. Her şeyin olduğu gibi kabul edilerek tutum, davranış ve alışkanlıkların amaca odaklı bir biçimde yapılandırılması, modern politik öznenin meşruluğunu sorgulama ihtiyacı duymadığı bir etkinliktir. Eldeki her olanığın çıkarların temin edilebilmesi için kullanılabilirdiği bir politik kültürün oluşumu, tüm öznelerin enerjilerini son noktasına kadar kullandıkları dinamik bir sürecin vuku bulmasını sağlar. Birinci sezonun yedinci bölümünde Underwood, Pennsylvania Valiliği seçimlerine hazırladığı Russo’yu “Vice President” olabilmek için kullanmayı amaçlamaktadır. Başkan, Vasquez ve Underwood, Russo’nun Pennsylvania Valiliği’ne aday olmasının mantıklı bir karar olup olmadığına dair tartışırlar. “Halkın zayıf kişilere sempatiyle bakması”nın doğru olup olmadığı bir problem olarak ele alınmamaktadır. Politik aktörler için önemli olan “halkın zayıf kişilere sempatiyle bakması”nın seçimi kazanmak için nasıl kullanılabileceğidir. Bu diyalog aynı zamanda seçmen tercihlerinin nasıl kolaylıkla politikacılar tarafından manipüle edilebildiğinin bir göstergesidir. Kamusal çıkarları ve seçmenlerinin haklarını savunması gereken en üstteki politikacılar, rahatlıkla kendi hedefleri için “yüce idealleri” araçsallaştırabilmektedirler. Seçmenlerin ise bu konuda yapabilecekleri fazla bir şey yoktur. Temsili demokrasinin patolojilerine vurgu yapan bu tür sahnelere dizide sıklıkla başvurulur.

Başkan- Linda'nın Başkan Yardımcısı ile konuşmasını sağladım. Başkan Yardımcısı burununu bu işe sokmayacak.

Underwood- Minnettarım. İyi bir adamdır ama şu an kampanyada hassas bir andayız. Şüphe çekmeye başladı ve o ...

Başkan- Tam bir baş belası. Bunu hepimiz biliyoruz. Sözcükleri yumuşatmana gerek yok, Frank.

Vasquez- Başkan Yardımcısının haklı olduğu bir konunun olduğunu belirtmeliyim, efendim. Russo hakkındaki şüpheleri tam anlamıyla gideremedim. Daha önceden hiç denememiş biriyle yola devam etmeyi gerçekten istiyor muyuz?

Başkan- Frank?

Underwood- Onu yetiştiriyoruz, efendim.

Başkan- Ne zaman açıklıyorsun?

Underwood- Gelecek ay.

Vasquez- Yeterince zaman yok.

Başkan- Onda ne görmek istiyorsunuz?

Vasquez- Ben de aynı şeyi merak ediyordum. Görülecek pek de bir şey yok.

Underwood- Geçmişte madde bağımlılığı olan bir alkoliğin iyileştiğini görüyorum.

Vasquez- Nasıl yani?

Başkan- Neler diyorsun, Frank?

Underwood- Şu an temiz. Bir yıldır içki kullanmıyor. Bu bir kurtulma hikayesi, Sayın Başkan. Parlak genç bir adam, hayatını yeniden düzene sokuyor. Şimdi de Pennsylvania'yı düzene sokmak istiyor.

Vasquez- Uyşturucu bağımlılığı ne olacak, Frank?

Underwood- İnsanlar mazlumlara bayılır, Linda ve ayrıca düştükten sonra tekrar ayağa kalkanları, halk sever. Bu ikisinin kombinasyonu çok güçlü bir hikayedir. Tüm anketlerimiz bunun işe yarayacağını gösteriyor.

Vasquez- Uyşturucu bağımlılığı geçmişi olan birini desteklememizi mi istiyorsun?

Underwood- Hikayesini sızdıralım ve hikayenin seçmenlerle bağ kurduğunu izleyelim.

President- Benim önemseydiğim tek şey kazanmak, Frank.

Underwood- *Ve ben de inanıyorum ki, Russo bizim en iyi şansımız.*

Vasquez- *Sayın Başkan ...*

Underwood- *Bazen olaylara alışılmadık bir şekilde yaklaştığımı biliyorum ama en son böyle yaptığımda eğitim yasasını geçirmiştik.*

Başkan- *Pekala. Yoluna taş koymuyoruz. Ama eğer bu iş geri teperse, Frank ...*

Underwood- *Peter 'a yol boyunca her adımında rehberlik edeceğim. Sizi hayal kırıklığına uğratmayacağız, Sayın Başkan (Willimon, Barnow & McDougall, 2013).*

2.2.3. İşlenen değerler, amaçlar ve arzular: pragmatizm, güç ve prestij

Modern politik kültür bazı açılardan “oksimoron” (oxymoron) bir nitelik arz eder. Modern politika, bir yandan, demokratikleşme süreçleriyle eşgüdümlü ilerlediğinden dolayı halkın ilgi ve çıkarlarını gözetecek popülist yaklaşımların gelişmesine neden olurken, diğer yandan aynı popülist politikalar demokratik politika zırhı altında politikacıların kendi kişisel çıkarlarını tatmin etmelerine izin verir. Bu nedenle, politikacılar kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için idealist ve toplumcu söylemleri dile getirir. Ancak, araçsal rasyonaliteye bağlı faydacılığın egemen olduğu modern politikada, politikacılar, esasında, kendi ilgi ve çıkarlarını gerçekleştirmek için halkın desteğini elde etmek amacıyla popülist söylemleri bir vasita olarak kullanırlar. Tüm bunlar “yararcılığı” (pragmatizm) başlıca dünya görüşü edinen politikacıların güç ve prestij odaklı politikalar geliştirmelerine imkan verebilmektedir. İnsan güç ve prestij elde etmeyi bireysel kaygılarından dolayı arzularken, diğerleri üzerinde egemen olarak güç ve prestij elde etmek istemesi toplumsallığından kaynaklanır. Bu insani ikilemin modern politikadaki yansıması, faydacı kaygıları gizleyen popülist söylemin egemenliği şeklinde gerçekleşebilmektedir. Politikacı kendi kendisiyle baş başayken gerçek gayesinin ne olduğu konusunda son derece samimidir. Zira insan pek çok şeyi diğerlerinden gizleyebilse de, kendisinden hiçbir şeyi gizleyemez. Underwood dua etmek için kilise gittiğinde şunları söyler:

Underwood- *Ne yerde ne de gökte, medet umacağımız hiçbir şey yok. Sadece kendime, kendim için dua ederim (Willimon & Coulter, 2013).*

Modern politikacının rasyonel muhakemesinin pek çok ahlaki sınırlılıkları yok ettiği daha önceki açıklamalardan anlaşılmaktadır. Ancak bu tür ahlaki yozlaşmayı engelleyecek politik kurumsal mekanizmaların yokluğu da ABD gibi anayasal geleneği ile övünen bir devlet için son derece çarpıcıdır. Pragmatizmi politik karar alma süreçlerinde başlıca ilke edinen Underwood “Başkan Yardımcısı” (Vice President) olduktan sonra ayrıldığı “majority whip for the United States House of Representatives”,³ pozisyonuna aday olarak California’dan “Temsilciler Meclisi üyesi” olan Sharp’ı aday gösterir. Sharp ise Underwood’un niçin kendisini aday göstermek istediğini öğrenmek ister.

3 Bu pozisyon sadece ABD politikasına özgü bir makamdır. Asıl görevi Temsilciler Meclisi’ndeki seçimlerde oy çoğunluğunu sağlamak için kulis faaliyetlerinde bulunmaktır.

Sharp- Beni bir sebepten ötürü seçtin. Bu sebebin ne olduğunu bilmek isterim.

Underwood- Peki öyleyse. Kaç tane füze taarruzu başlattın?

Sharp- Geceleri uykumu kaçırmama yetecek kadar.

Underwood- Ama yine de yaptın.

Sharp- Evet, yaptım.

Underwood- Kaç tane kadın ve çocuk öldü?

Sharp- Çok fazla.

Underwood- Ve sen, bütün o masum insanların öleceğinin tamamen farkında olarak o füzeleri ateşledin.

Sharp- Düşmanı yok etmek için emir almıştım.

Underwood- Uzman ve etkin bir şekilde yerine getirdiğin bir emir.

Sharp- Hiç birini öldürdünüz mü?

Underwood- Hayır.

Sharp- Ben, binaların, bütün bir köyün sanki onlar hiçbir zaman orada değillermiş gibi yok olmalarını izledim. Eğer sorun değilse, bu konuda konuşmamayı tercih ederim.

Underwood- Sen yapılması gereken şeyi yaptın ve bu yüzden seni seçiyorum, Jackie. Hizmet tecrübesi, temiz bir geçmiş, iyi görünüm. Sende her şey var (Willimon & Franklin, 2014a).

Bu konuşmadan sonra Underwood ve Sharp birlikte çalışmaya karar verirler. Dizideki benzeri çok sayıdaki diyalogda, açıkça görüleceği gibi, tüm karakterler kendi amaçlarını gerçekleştirmek için, her türlü metodu kullanarak, yoğun bir çaba sarf etmektedir. Bunun için kimi zaman diğerlerinin amaç ve planlarının bir parçası olmak gerekmektedir. Sharp, normal şartlar altında on yıllık bir dönemde gerçekleştirebileceği bir hedefe, Underwood'un planının bir parçası olarak daha kısa sürede ulaşmayı amaçlar. Güç ve prestij elde etmek için kimler ile ne şekilde koordine olunarak fayda elde edilebileceği önem arz etmektedir. Underwood için iyi olan, Sharp için kullanışlıysa, ortaklık kurmakta bir sakınca yoktur. Ortaklıklar, ilkelerden ziyade, ortak çıkarlar göz önüne alınarak tesis edilmektedir. Bunun modern politikanın, kaçınılmaz bir biçimde, bir parçası olduğu kendiliğinden kabul edilmektedir. Araçsal rasyonaliteyi aşacak bir kamusal aklın inşası bu yüzden halen politika felsefesinin en önemli konusu olarak kalmaktadır (Gaus, 2012).

2.2.4. Amaçlara Ulaşmada Başvurulan Yollar: Hile, Aldatma Ve Diplomatik Yalan

Politikada hedefe ulaşmanın başlıca amaç haline geldiği koşullarda, insani eylemin bir yandan yaratıcı enerjisi ortaya çıkarken, diğer yandan bir arada yaşamayı olanaklı kılan değerler tahribata uğrar. “House of Cards” televizyon dizisinde modern politik sistemin insani eylemliliğin geleneksel ahlak ilkeleriyle örülmüş sınırlarını ortadan kaldırmasıyla ortaya çıkan yeni politik kültürün yol açtığı neticeler gözler önüne serilmektedir. Politik öznelerin kendi amaçlarını her şeyden daha önemli görmeleri, insani eylemin tahrip ediciliğini arttırmaktadır. İkinci sezonun ilk bölümünde Barnes’ın Russo’nun ölümüne dair araştırmalarından kaygılanan Underwood, artık kendi amaçlarına ulaşmasına engel olabileceği ihtimali olan Barnes’ı öldürmekte tereddüt etmez. İşlediği cinayete dair, izleyiciye hitaben yapmış olduğu konuşma, modern politikanın yapısal niteliklerine dair dikkate değer veriler içermektedir.

Underwood- Sizi unuttuğumu mu sandınız? Belki sizi unutmamı ummuştunuz. Yas tutmak için nefesini boşa harcama Ms. Barnes. Bütün kedi yavruları, kedi olmak için büyür. Küçük, sessiz kedi yavruları, süt dolu fincan tabağını yalarken ilk bakışta çok zararsız görünürler. Ama pençeleri yeterince büyüdüğünde bazen onları besleyen elleri kanatırlar. Besin zincirinin en tepesine tırmanan bizler için, merhamet diye bir şey yoktur. Sadece tek bir kural vardır: Avla ya da avlan (Willimon & Franklin, 2014a).

Sosyal
Bilimler
Dergisi
Sayı:48

Politikanın hiyerarşisinde yükseldikçe rekabet ve çatışmanın giderek daha fazla şiddetlendiği koşullarda her türlü metodun galip gelmek için kullanılması meşru görülmeye başlar. Politika galip gelenler ile yenilgiye uğrayanlardan oluşan bir arena olarak kavranmaya başladıkça, insani etkinlikler kişisel kaygılardan kurtulmak için diğerlerinin diskalifiye edilmeye çalışılmasına odaklanır. Hile ve aldatma da dahil olmak üzere, hukuki açıdan suç teşkil etmediği sürece, tüm eylemlerin gerçekleştirilmesinin meşru görülebilir hale gelmesi modern politikanın egemen olduğu koşullarda mümkündür. Bu koşullar altında, hile ve aldatmanın Oval Ofise kadar sirayet etmesi kaçınılmazdır. İkinci sezonun ikinci bölümünde, Başkan, Tusk, Underwood ve Durant Çin ile ilişkilerin nasıl tesis edilmesi gerektiğini değerlendirir. Underwood, aslında Durant’ın yaklaşımını destekliyor olsa da, Tusk ile yaptığı antlaşmadan dolayı, Tusk’un fikirlerine katıldığını beyan eder. Başkan, Durant’an Çin ile ilişkilerin herhangi bir çatışmaya neden olmadan sürdürülmesini ister. Durant da Başkan’a, Çinliler ile ilişkilerde çatışma çıkmamasını sağlamaya söz verir. Ancak Underwood, Durant’ı “kasıt olmadan” (unintentional) da olsa, Çinlileri sorun ile yüzleşmeye zorlayarak iki ülke arasında çatışma çıkarmaya razı eder.

Durant’ı Çin ile ABD arasındaki siber savaş meselesini gündeme dolaylı olarak getirerek çatışma çıkarmaya ikna eden Underwood, bu sayede, ilerleyen süreçte Başkan ile Tusk’ın arasında tesis edilmiş güvene dayalı ilişkiyi ortadan kaldırma olanağı elde edecektir. Tusk’ın Başkan’ın kararları üzerindeki etkisi azaldıkça, Underwood’un hareket alanı genişleyecektir. Başkan’ı ve Tusk’ı yanıltmak için hile, aldatma ve yalan söyleme eylemlerini kullanmaktan çekinmeyen Underwood ve Durant’ın diyalogu, gerektiğinde “toplum düzeni”ni sarsmak da dahil olmak üzere, her ne olursa olsun galip gelmeyi başlıca hedef haline getiren modern politik kültürün yapısal niteliklerine önemli bir veridir.

Underwood- *Eğer ben işin dışında bırakılırsam, bu pek de önemli bir sorun olmaz ama sen dışişleri bakanısın. Tusk'ın politikayı belirlememesi gerektiğini kastediyorum. Sadece Başkan sana neyin peşinden gideceğin hakkında talimat vermelidir.*

Durant- İlişkileri nedir?

Underwood- *Yıllardır onun sözünü dinlemekte.*

Durant- *Bir danışman ...*

Underwood- *Daha çok bir akıl hocası, hem de tavsiyeleri kolayca göz ardı edilemeyecek bir akıl hocası. Siber savaş meselesini sürekli olarak geriye itmeye devam edecektir.*

Durant- *Eğer ben onunla ilgilenmeye başlarsam yapamaz.*

Underwood- *Sen onunla ilgilenmeye başlarsan daha da başarılı olur. Bir sonraki Ortak Komisyon görüşmeleri yaklaştığında Tusk işini şansa bırakmayacaktır.*

Durant- *Toplantıda onunla aynı fikirdeydin.*

Underwood- *Eğer birlik olursak, daha sağlam bir konum elde etmiş oluruz. Bütün bildiğimiz, şu an Tusk'ın Başkan'ı fikrini değiştirmek için ikna ettiğidir.*

Durant- *Nasıl?*

Underwood- *Çinlileri meseleyle şimdi yüzleşmeye zorlayarak; bu türden konuşmalarla.*

Durant- *Başkana yumuşak müdahaleler yapacağıma söz verdim. Kasti olarak sözümü çiğneyemem.*

Underwood- *Peki ya kastetmeden sözünü çiğnersen, olur mu? Cathy, eğer masanın düzeninden memnun değilsen, sen de masayı döndürürsün (Willimon & Franklin, 2014b).*

2.2.5. Kişilerin Karakterlerini Betimlemekte Kullanılan Çizgiler: Oportünizm

Modern düşüncenin egemen kıldığı başlıca dünya görüşlerinden biri de toplumu ve politik sistemi bir tür mekanik aygıt olarak gören işlevselciliktir. Modernlik ile birlikte kişi ve kurumlar arasında artan iletişim ve etkileşim her şeyin diğerleri ile eşgüdümlü bir biçimde davrandığı mekanik bir toplumsal yapıyı mümkün hale getirmiştir. Bu sayede bir şeyin işe yarar olması her şeyden daha önemli hale gelmiştir. Kişisel ve toplumsal ihtiyaçların çeşitliliğindeki artış her şeyin en verimli bir biçimde kullanılmasını gerektirmiştir. Toplumsal yapıyı oluşturan pek çok faktör birbirlerini etkileyerek eşgüdümlü bir biçimde şekillenirler. Kültür, ekonomi, politika ve din gibi toplumsal yapının temel yapı taşları birbirlerinden çeşitli şekillerde etkilenirler. Modern ekonominin verimliliği esas alan niteliği politika ve ahlakın biçimlenişinde etkilidir.

Kişiler arasında ilişkilerin nasıl bir biçimde tesis edildiği ile de bağlantılı olan politika

ve ahlakta verimliliğin başlıca kaygı haline gelmesi kişilerin oportünist davranış, tutum ve normlar geliştirmelerine neden olur. Underwood da kişisel fayda sağlamak kaygısıyla politikalarını belirlerken, bunların ABD toplumu ve Demokrat Parti için de faydalı olduğuna diğer kişileri ikna etmeye çalışır. Durant'ı Başkan'ı devirmek için ikna etmeye çabalayan Underwood ortak faydalar oluşturarak, kişileri kendi gayesi için seferber etmeye çalışan modern politikacının klasik söylemlerini tekrarlar.

Durant- Çin ile ilişkilerimi düzeltmeye çalışıyorum. Feng'e iltica etme hakkı vermek, yüzlerine tokat gibi çarpar.

Underwood- Garrett'in başı dertte. Kararlı görünmeye ihtiyacı var. Biz ancak hizmet ettiğimiz Başkan kadar güçlü olabiliriz.

Durant- Başkan'ın tanıklık etmesinin White House da işin içine karıştırmayacağından nasıl bu kadar emin olabiliyorsun?

Underwood- İşine neyin gelip neyin gelmeyeceğini biliyor.

Durant- Bu senin Başkanı kurtarmanla ilgili bir şey değil.

Underwood- Tabi ki öyle.

Durant- Bu yoldan daha önce geçtim, Frank. Michael Kern, Adam Galloway. Üretken bir diplomasi ile uğraşabilmek için dışişleri bakanı olmak istedim, yoksa bütün zamanımı hasar kontrolüne ayırmak için değil.

Underwood- Bu yüzden Garrett'in yeniden kendi ayakları üzerinde durmasını sağlarız.

Durant- Onun kışının üstüne oturmasını istiyorsun, Frank.

Underwood- Başkan'ın sana söylediği bu muydu? Cathy, Başkan paranoyak. İnsanları bana karşı döndürmeye çalışıyor.

Durant- Sen onları kendine karşı döndürüyorsun. Benden Başkanın kuyusunu kazmamı istiyorsun.

Underwood- Diyelim ki Başkanın beni suçladığı şey doğru. Eğer amacına ulaşırsa, bu o kadar da kötü bir şey olur muydu? Bundan faydalanmak istemez miydin? Ülke bundan faydalanmaz mıydı?

Durant- Bununla hiçbir ilişkim olsun istemiyorum.

Underwood- Sadece son bir kez daha Cathy. Zincirlerimizden kurtulalım (Willimon & Folley, 2014a).

Ortaya çıkmalarında etkin olduğu skandallar vasıtasıyla Başkan'ın istifa etmesini sağlayarak Başkan olmayı amaçlayan Underwood, bunun tüm ülke ve Durant için de faydalı olacağı iddia etmektedir. Kendi hedefleri ile diğerlerinin ilgi ve çıkarları arasında çeşitli ortaklıklar tesis ederek amaçlarını gerçekleştirmeyi amaçlayan Underwood etrafındakileri manipüle etmekten kaçınmamaktadır. Öncelikli olarak kendisine faydalı olan her şeyi elde etmeyi amaçlayan Underwood, bunun için faydalı koşulları yaratmanın gerekli olduğunun bilincindedir. Tüm bu süreçlerde yaşananların seçmenlerin tercihleri ile hiçbir alakasının olmaması dizinin seyirciye verdiği “acı” bir mesajdır.

2.2.6. Çatışma Kaynakları Ve Konuları

“House of Cards” televizyon dizisinde güç ve prestij başlıca çatışma kaynağı ve konusudur. Dizideki karakterler sahip olunan güç sürekli arttırılmadığında muhafaza edilemeyeceğine dair ortak bir dünya görüşünü paylaşmaktadır. Sürekli ilerlemenin kaçınılmaz olmanın yanı sıra kaçınılmaz olduğuna dair kavrayış modern politika vasıtasıyla yayılmıştır. Bu durumda dizideki karakterlerin güç ve prestij elde etmek için çatışmaları kaçınılmaz hale gelmektedir. Dizide aynı makamları elde etmeyi arzulayan kişiler, birbirleriyle her türlü yöntemi kullanarak çatışmaktadırlar. Bu çatışmalarda dizi kahramanları bir yandan ekonomik olanaklarını arttırmaya çalışırken, diğer yandan diğer kişiler üzerindeki iktidarlarını arttırmaya çalışmaktadırlar. Dizideki kahramanlar, sadece para elde etmeyi değil, fakat aynı zamanda iktidar hiyerarşisinde mümkün olduğu kadar üst seviyede yer alarak kendi egemenliklerini tesis etmeyi amaçlamaktadırlar.

3. Söyleme Tarzıyla İlgili Kategoriler

3.1. İletişimin Tipi Ve İfade Biçimi

Modernlik öznenin kendi potansiyelini geliştirmelerini sağlayacak pek çok kültürel ve toplumsal dönüşümü olanaklı hale getirmiştir. Modern eğitim insanın öz gelişimini (self-development) sağlayacak çok sayıda olanak sunmanın yanı sıra, yeni koşullara göre yaratıcı çözümler geliştirecek tarzda özneyi donatır. Bu anlamda modern eğitim sayesinde, kişiler sadece bilgi edinmekle kalmazlar, fakat ayrıca bilgiyi uygulamaya geçirmekte de yetenekli hale gelirler. Modernliğin kişiyi çok farklı özne ve faktörler ile iletişime geçmeye sevk etmesi, toplumsal etkileşim miktarını artırır. Modern politikacı çok farklı ilgi ve çıkarlara sahip kişi, grup ve sınıflar ile etkileşim halinde olduğundan, iletişim yeteneğinin ve ikna ediciliğinin fazla olması gerekmektedir. “House of Cards” televizyon dizisindeki karakterlerin hepsi, amaçlarını en net biçimde ifade etmelerini sağlayacak bir ifade biçimi kullanmaktadır. Dizide karakterler arasında yüz yüze iletişimin yanı sıra, telefon aracılığıyla da iletişim kurulmaktadır. Diyaloglar kısa olmanın yanında kolay bir biçimde anlaşılacak tarzda oluşturulmuştur. Underwood'un izleyicilere yönelik konuşmaları ise “felsefi metin” niteliğindedir.

3.2. Retoriğin Yöntemi: Kullanılan İkna Tekniği

Dizideki kahramanlar kendi amaçlarına ulaşabilmek için diğerleriyle yoğun bir iletişim gerçekleştirmektedir. Diyaloglarda bir yandan karşılıklı çıkar ortaklıkları tesis edilmeye çalışılırken, diğer yandan karşı taraf yanlış yönlendirilerek aldatılmaya çalışılmaktadır.

Modernlik toplum, yaşamın tüm sahalarında gerçekleşen rasyonelleşme ile birlikte tesis edilmiştir. Modernlik koşullarında, rasyonel ilkeler çerçevesinde inşa edilen toplumda kişi kendi konumunu rasyonel bir biçimde belirlenmiş yasa ve normlara göre oluşturur. Bu sayede kişi değerleri ile iletişimde rasyonel bir biçimde davranmaya başlar. Modernlik, toplumsal düzeni sağlanması için, kişinin hukuk vasıtasıyla kontrol altına alınmasını gerektirir. Hukuk kurallarına uymak zorunda olduğunun bilincinde olan modern birey diğerlerini ikna etmek için zorlamada bulunamayacağını bilir. Bu nedenle iletişimin yapısı diplomatik bir nitelik arz etmeye başlar. Ancak bu diplomatik dil çoğunlukla stratejik davranışları gizleyen bir kamufleje dönüşür.

“House of Cards” televizyon dizisinde de kişiler, karşı tarafı, ortak çıkarlar tesis ederek ikna etmeye çalışmaktadır. Bunun için kullandıkları başlıca yol “karşılıklı arka çıkma” (logrolling) yöntemidir. Amerikan politik sisteminin işleyişinde politikacıların “karşılıklı arka çıkma” yönteminin kullanmalarına sıklıkla rastlanır. Underwood, Kongre’den geçirmek istediği yasa tasarıları için gerekli olan sayıya ulaşmak için diğer senatörlerin hangi kanunları çıkarmak istediklerini öğrenir ve kendisini desteklemeleri halinde, diğer senatörlerin yasa tekliflerini destekler. Bu anlamda Kongre tam bir “pazar” yeridir. Rasyonel bireyler kendi çıkarlarını maksimize etmek için birbirleri ile anlaşarak, işbirliği yaparlar. Ancak burada kullanılan kaynaklar, özel değil kamusaldir. Ayrıca kimsenin öncelikli hedefi seçmenlerinin genel “iyi”liği de değildir.

4. Sonuç

Modernlik koşullarında toplumsallık yerelden koparılarak, tam olarak kavranamayacak daha geniş mekânları içerecek bir biçimde kurgusal olarak yeniden inşa edilir. Bireyin aynı mekânı paylaşmadığı diğerleri ile sürekli etkileşimde bulunmaya başlaması modernlik ile gerçekleşmeye başlayan yeni bir olgudur. Bu koşullarda politik ve ahlaki problemlerin medyada çeşitli yansımaları ile karşılaşılması kaçınılmazdır. Zira farklı mekânlarda bulunduğu halde eşgüdümlü bir biçimde davranmak zorunda olan modern özneler birbirleri ile ancak medya aracılığı ile iletişimde bulunarak, benzer meselelere dair düşünerek çeşitli kanaatler oluşturabilirler. Bu anlamda “House of Cards” televizyon dizisi modern politikaya dair başlıca problemlerin tespiti ve anlaşılabilmesi açısından son derece önemli bir veri kaynağıdır. Kamu tercihi teorisi eylemde bulunan bireylerin davranışlarını motive eden etkenlerin hem ekonomik alanda hem de politik alanda aynı olduğunu belirterek, teorik olarak kamusal çıkarlar için çalıştığını varsaydığımız pek çok politik karar alma mekanizmalarının ne tür patolojiler yarattığını inceleme fırsatı tanımaktadır. Merkezileşmiş devlet yapısında, bireyler politik karar alma süreçlerine doğrudan müdahalede bulunamazken, politik aktörler belirli çıkar gruplarının ilgilerini koruma ve temsil etme iddiasıyla faaliyette bulunurlar. Buna karşın, politikacılar belirli bölgesel ve sınıfsal nitelikli olabilen çıkar gruplarını temsil etme iddiasıyla söylemlerini dizayn ederken, aslında kendi güçlerini, etkilerini, statülerini ve refahlarını arttırmaya da çalışmaktadırlar. “House of Cards” televizyon dizisinde Underwood karakteri vasıtasıyla modern politikacıların diğer özneler ile ilgi ve çıkar ortaklıkları kurarak kendi politik etkilerini arttırmaya yönelik yoğun bir çaba içinde olduklarının çeşitli örnekleri sunulmaktadır.

Modern politik sistem, yeryüzündeki tüm öznelerin çeşitli şekillerde etkileşimine neden

olduğundan küreselleşmeye yol açmıştır. Dünyadaki tüm özne ve faktörler arasındaki iletişim ve etkileşimin artmasıyla, merkezi iktidar ve kültür belirleyici hale gelerek tekbiçimliliğin (uniform) egemen olmasına neden olmaktadır. Merkezi kültür ve politikanın belirleyiciliğindeki artış farklılıkların azalmasına neden olmaktadır. Politik işleyiş ve kültürdeki tekbiçimlilik tikelden hareketle tümel çıkarımlarda bulunmaya bilimsel meşruluk kazandırmaktadır. Modern politikanın, temsili demokrasiyi tek meşru model haline getirmesi, merkezi uygulamalar ile merkez dışındaki uygulamalar arasındaki farkın azalmasına neden olmaktadır. Her ne kadar modern politikadaki parlamenter ve başkanlı sistemi uygulamaları arasında çeşitli farklılıklar mevcut olsa da, benzerliklerin miktarı daha fazla olduğundan özsel nitelikli bir farklılık mevcut değildir. “House of Cards” televizyon dizisinin dünya çapında izlenilir olmasının yanı sıra, modern politikanın temel nitelikleri ve politik ahlaka dair güncel tartışmalardaki başlıca temaların biçimlenmesinde etkili olması gerek politika bilimi, gerekse iletişim bilimleri çalışmaları açısından önemini arttırmaktadır.

Rekabet bireysel amaçlarını takip etmede özgür olan bireyler arasında doğal olarak ortaya çıkan bir eğilimdir. Ancak politik kurumların söz konusu rekabete ahlaki sınırlar koymada yaşadığı sıkıntılar, rekabetin kolektif “iyi”ler açısından yıkıcı etkiler yaratmasına sebebiyet vermektedir. Özellikle temsili demokrasilerde seçmenlerin karar alma mekanizmalarına son derece uzak olmaları ve kendi politik etkilerinin genel sonuçları değiştirme bakımından etkisiz oluşu, modern politik kurumların hesap-verebilirlik özelliğini ciddi ölçüde azaltmaktadır. Bu gerçek, “House of Cards” dizisinde yaşanan bütün olayların arka planını inşa eder.

Politik kurumların yarattığı belirsizlik özneler arasındaki gerilimleri artırır. “House of Cards” televizyon dizisindeki karakterler arasındaki diyalogların çatışmacı niteliği, modernlik koşullarında kaçınılmaz hale gelen değişimin neden olduğu kaygılardan kaynaklanır. Modernlik toplumsal eşgüdüm mekanizmalarını son derece kompleks hale getirerek soyut sistemlerin işleyişini sağlarken, kişinin komünitesinden tamamen kopmasına neden olan bir kültürü de meydana getirdiğinden, öznenin kendisini her şeyin merkezinde kurgulamasına yol açmaktadır. Politik aktörler arasındaki çatışmanın artmasına neden olan modernlik koşulları, “House of Cards” televizyon dizisinde en mükemmel bir biçimde yansıtılmaktadır. Dizide, iktidara ulaşarak, diğer kişilerin yaşamları üzerinde belirleyici olmak suretiyle sahip olunan egemenliği, gücü ve refahı arttırmaya yönelik çaba, modern politikacıların bütün tutum ve davranışlarını biçimlendirmektedir. Bireysel tercihlerden kolektif “iyi”lere ulaşmanın bir yolu olarak tasavvur edilen modern temsili demokrasiler, kronik bir şekilde normatif politik ideallerinden sapmaktadır.

Kaynakça

- Buttler, E. (2012). *Public Choice, a Primer*. London: Institute for Economic Affairs.
- Dixit, A. K. & Nalebuff B.J. (1993). *Thinking Strategically, The Competitive Edge in Business, Politics and Everyday Life*, New York: Norton Paperback.
- Eason, L., Willimon, B. (Screenwriter) & Wright, R. (Director). (2014, February 14). Episode 10 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.
- Fan, D. (1988). *Predictions of Public Opinion from the Mass Media: Computer Content Analysis and Mathematical Modelling (Contributions to the Study of Mass Media and Communications)*. New York, Westport, Connecticut, London: Greenwood Press.
- Forman, S. (Screenwriter), & Schumacher, J. (Director). (2013, February 1). Episode 6 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.
- Gaus, G. (2012). *The Order of Public Reason: A Theory of Freedom and Morality in a Diverse and Bounded World*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gionfriddo, G., Willimon, B. (Screenwriter), Coulter, A. (Director). (2013, February 1). Episode 12 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.
- Hanjalic, A. (2004). *Content-Based Analysis of Digital Video*. New York, Boston, Dordrecht, London, Moscow: Kluwer Academic Publishers.
- Huff, K., Barnow, K., Willimon, B. (Screenwriter), & Franklin, C. (Director). (2013, February 1). Episode 11 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.
- Keller, J. R. (2015). *The Vice in Vice President: House of Cards and the Morality Tradition*. *Journal of Popular Film and Television*, 43:3, 111-120.
- Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis an Introduction to Its Methodology*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.
- Krueger, A. O. (1974 June). The Political Economy of Rent-Seeking Society. *The American Economic Review*, 64 (3).
- Lin, K. (Screenwriter), Coles, J. (Director). (2014, February 14). Episode 5 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.
- Machiavelli, N. (2005). *The Prince*. (P. Bondanella, Trans.) Oxford, New York: Oxford University Press.
- Mankiewicz, J. (Screenwriter), Coles, J. (Director). (2014, February 14). Episode 6 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Mankiewicz, J., Willimon, B. (Screenwriter) & Coles, J. (Director). (2014, February 14). Episode 11 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Marciano, A. (2008). Buchanan's Constitutional Political Economy: Exchange vs. Choice in Economics and in Politics. *Science and Business Media LLC*, ss. 42-56.

Mueller, D. (2003). *Public Choice III*. Cambridge, New York, Melbourne, Madrid, Cape Town, Singapore, São Paulo: Cambridge University Press.

Mueller, D. C. (1997). Constitutional Public Choice. In D. C. Mueller (Ed.), *Perspectives on Public Choice, a Hand Book* (ss. 124-148). New York: Cambridge University Press.

Neuendorf, K. (2002). *The Content Analysis Guidebook*. Thousand Oaks, London, New Delhi: Sage Publications.

Pennington, M. (2012). *Robust Political Economy, Classical Liberalism and the Future of Public Choice*. London: Edward Elgar.

Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2008). *Analyzing Media Messages: Using Quantitative Content Analysis in Research*. Mahwah, New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Treem, S. (Screenwriter), & Franklin, C. (Director). (2013, February 1). Episode 10 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Tullock, G. (2002). *Government Failure, a Primer in Public Choice*. US: Cato Institute.

Willimon, B. (Screenwriter) & Folley, J. (Director). (2014, February 14b). Episode 13 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B. (Screenwriter) & Folley, J. (Director). (2014, February 14a). Episode 12 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B. (Screenwriter), & Fincher, D. (Director). (2013a, February 1). Episode 1 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B. (Screenwriter), & Fincher, D. (Director). (2013b, February 1). Episode 2 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B. (Screenwriter), Coulter, A. (Director). (2013, February 1). Episode 13 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B. (Screenwriter), Franklin, C. (Director). (2014a, February 14). Episode 1

[Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B. (Screenwriter), Franklin, C. (Director). (2014b, February 14). Episode 2 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Willimon, B., Barnow, K. (Screenwriter), & Mcdougall, C. (Director). (2013, February 1). Episode 7 [Television series episode]. In K. Spacey, E. Roth, J. Donen, D. Brunetti, A. Davies, M. Dobbs, J. Melfi, B. Willimon, D. Manson (Producers). *House of Cards*. Los Gatos, California, United States: Netflix.

Winter, D. (1992). Content analysis of archival materials, personal documents, and everyday verbal productions. In C. Smith, *Motivation and personality: Handbook of thematic content analysis* (ss. 110-125). Cambridge : Cambridge University Press.